

**Yönetim Kurulu
Başkanı Füsün
Eczacıbaşı,
SAHA'ya
"İz bırakma
niyetindeki
insanların
buluştuğu bir
yer" olarak
tanımlıyor.**

SAHA'nın görkemli 10 yılı

Türkiye'de sanatı desteklemek hedefiyle 2011'de kurulan SAHA Derneği'nin hikayesi, *SAHA-Dayanışmanın On Yılı* adıyla kitaplaştı. Metinlerini Zeynep Miraç'ın kaleme aldığı kitabın tasarımı Bülent Erkmen'den. 13'te

“SAHA’nın hikâyesi bana emanet edildi”

SAHA-Dayanışmanın On Yılı, Türkiye’de üretilen sanatı desteklemek ve uluslararası alanda görünürlüğünü artırmak amacıyla 2011’de kurulan SAHA Derneği’nin on yıllık geçmişini ayrıntılarıyla anlatıyor. Metinlerini gazeteci-yazar Zeynep Miraç’ın yazdığı, tasarımı ise usta tasarımcı Bülent Erkmen’in yaptığı kitap, SAHA’nın kurulduğu günden günümüze kadar yaşanan zorlukları, elde edilen başarıları ve verilen savaşı kurucu ve üyelerin görüşleriyle, görsellerle destekleyerek ayrıntılı biçimde anlatıyor. SAHA’ya ve *Dayanışmanın On Yılı*’nı Zeynep Miraç’la konuştuk.

Bu kitabın ortaya çıkışı nasıl oldu? Bu 10 yılın sizin kaleminizden akmasına nasıl karar verdiniz?

SAHA’nın yöneticileri onuncu yıllarını kutlamak, bu on yıldı yaptıklarını kayıtlarına almak için böyle bir karar verdikler, bir de

Türkiye’de üretilen sanatı desteklemek amacıyla kurulan SAHA Derneği’nin on yıllık geçmişi, *SAHA-Dayanışmanın On Yılı* adıyla kitaplaştı

Yayın kurulu oluşturmuşlardı. Yayın kurulu ile birkaç görüşme sonucunda, SAHA’nın hikâyesini bana emanet ettiler. Lakin güncel sanat benim kendimi çok yetkin hissettiğim bir konu değil. Onlara da ilk söylediğim bu olmuştur. Ancak yaklaşımları doğrudur. Kitabın içeriği, “bilen” bir yerden değil, “öğrenen” bir yerden bakarak oluştu...

Zaten güncel sanat alanına çok hakim olan, orada olan biteni bilenlere bir kitap yapmanın ötesine geçmek istediler. Kitabın adının “Sanatta on yıl” değil de “Dayanışmanın on yılı” olması da çok şey söylüyor.

Kitabı nasıl kurguladınız? Biz kitapta

kimlerin seslerini nasıl bir akışta dinliyoruz?

On yıl ve on bölüm olarak ilerlemeye ilk günden karar verdik. Kuruluş, ilk çalışmalar ve sonrasında ihtiyaçlara bağlı olarak gelişen diğer projeler birer bölüm oluşturuldu. Yurt içi ve yurt dışındaki çalışmalar ayrı bölümlerde ele aldım. SAHA’nın çok önemsendiğim sürdürülebilirlik fonunu, yazı dizisini ve stüdyosunu da bağimsız başlıklarda anlatmaya gayret ettim. Bu çalışmalarda yer alanlar da sesleri ve sözleriyle katkılarını bulundular. Amaç elbette geçmiş on yılı anlatmaktır ama bunun da ötesinde SAHA’nın bundan sonraki on yıllara nasıl hazırlandığını da aktarmak gerekiyordu. Bu nedenle son

lirik fonunu, yazı dizisini ve stüdyosunu da bağimsız başlıklarda anlatmaya gayret ettim. Bu çalışmalarda yer alanlar da sesleri ve sözleriyle katkılarını bulundular. Amaç elbette geçmiş on yılı anlatmaktır ama bunun da ötesinde SAHA’nın bundan sonraki on yıllara nasıl hazırlandığını da aktarmak gerekiyordu. Bu nedenle son

Kitabın içeriği “bilen” bir yerden değil “öğrenen” bir yerden bakarak oluştu

gelen sanatçı ve küratörleri aynı hedef altında buluşturan bir dernek. Bu kolektif çabamız sizde uyandırdığı duygular neler?

Kolektif çaba Türkiye’ye uzak bir kavram ne yazık ki. Şu meşhur, “Cehennemdeki Türklerle zebaniye gerek yok” fıkrasını tekrar anlatmayayım. Yakın zamanda Türkiye’deki futbola dair Cehennemden Öte diye bir kitap okudum. Orada Tanil Bora diyor ki, “Çocuklarımız teknik olarak yetenekli, belki Avrupa’dakilere daha da yetenekli ama kolektif oynamada zayıflar.” Bireysel başarılar, tokil zaferler elbette var. Ama ülkedeki güncel sanatı (veya başka bir alanı) evrensel ölçüde taşımak da ancak kolektif çabayla mümkün olabiliyor. On yıl boyunca ortak bir hedefte yürüyelebilmek dahi bağlı başına bir kazanım bence. *

SAHA-Dayanışmanın On Yılı / Zeynep Miraç / Tasarımcı: Bülent Erkmen / SAHA Derneği / 1172 Sayfa

SAHA’nın direktörü, kuratör Çelenk Bafra:

“Bu kitap kolektif ve katılımcı bir çabamız ürünü”

“SAHA destekçileri ile sanatçıların birbiriyle daha yakından tanışmasına da yarayacak biçimde, içeriğini baştan sona sanatçı ve üyelerden oluşan bir grupla tasarladığımız söyleşi dizimiz ve 10. yıl özel kutlama gecemizdeki anlayışı devam ettirecek nitelikteki bu kitap, kolektif ve katılımcı bir çabamız ürünü. Belki bu yüzden ancak 11 yılınımsa yetti ama arkasında kitabın editöryal çerçevesinden üslubuna, tasarımından dağıtım politikasına dek iki yılı aşkın süren grup toplantılarında tartışmalar var. Kitap her şeyiyle yazarmış Zeynep Miraç’ın ve bizim süreçte bire bir görüştüğümüz veya bildiğimiz görüş ve anı paylaştığımız sanatçı, küratör, sanat kurumu yöneticisi ve SAHA destekçisinin bakış açısına yer veriyor. Ücretsiz dağıtığımız ve web sitemizden PDF olarak erişime açtığımız bu kitabı bize info@saha.org.tr adresinden ulaşıp adresini ileten herkese posta yoluyla ulaştırmak istiyoruz. zira okurların yorum ve görüşleri ikinci on yılımızda geliştirilmeye değerli olacaktır.”

© ALI KURBAN

SAHA Yönetim Kurulu Başkanı Füsün Eczacıbaşı:

“Tüketim değil üretim gelişmeli”

“Bulduğumuz coğrafyada olumsuzlukların ve yarıttığı katımsızlığın görüldüğü kapıdan, sanat düşünür ve üreticileriyle birlikte, ait olduğumuz inandığımız dünyada varlığımızı sürdürebilmek için 2011 yılında tohumları atıldı: SAHA’nın. Sanatın, özgür düşüncenin, yaratıcılığın toplumsal dönüşümü, geliştirici gücüne inanarak, başka kültürlerden izole olmadan, iletişim içinde, farklılıkların zenginleştiği uygar bir dünyada yaşamak isteyenlerle hayata geçti. Sağlıklı ve kalıcı bir ekosistem için gereksinimler nelerdir konusunda sanatseverlerin, sanat tüketicilerinin öncelikli gündümlerine değildi”

sanat üreticileri ve düşünürlerinin görüşlerine kulak kabarttığımızda elstek olan ve yapılması gereken çok netti aslında. Tüketim yerine üretimi geliştirmesi gereken. Uluslararası sanat izleyicilerinin ve sanat profesyonellerinin sadece ülkemizi ziyaret ettikleri kısa sürede gördükleri sergilerde veya iki senede bir gerçekleştirilen bienallerde tanıştıkları kısıtlı sayıda sanat insanıyla etkileşimin ötesinde gerekli olan. Beklentileri bu ziyaretçilerin ülkelerindeki müzelerde eserlerinin sergilendiği, bienallere, konuk sanatçı programlarına davet edildikleri bir ortam. Güncel sanatın paylaşımlarını kendi coğrafyamızın ötesine taşınarak uluslararası

kültürel iletişimin ve diyalogun etkin ve sürekli bir katılımcı olmasıydı. Sanat üreticileri ve düşünürlerinin arzulan, kendi gölümizde yüksek sesle, sular sıçratarak tekne sürmek yerine sessizce dünyaya yelken açmaktı. Başlangıçta Türkiye’deki sanat üretimlerinin uluslararası sergilere katılmasına destek vermek için yola çıkmış olsak da sektörün gereksinimlerine kulağımız hep açık oldu. SAHA bu doğrultuda evrildi ve gelişti. Büyümesinde SAHA Studio ile hem sanatı destekleyen hem de sanatın ürettiği bir kuruma dönüştü. İnancım o ki, ikinci on yılımızda yine sanat ve sanatçılarla birlikte yol alacak, rotamız onların gereksinimlerine göre belirleyecek, birlikte hayal kurup birlikte umudu konduğumuz bir dünyaya yelken açacağız.”

Tasarımcı Bülent Erkmen:

“SAHA’nın ‘kendisi gibi’ bir kitap”

“SAHA’dan onuncu yıllarına ilişkin kimlik ve kitap projesiyle ilgili 2021 yılı ilkbaharında bir teklif geldi. Bu istek doğrultusunda kimlik tasarımlarını ve kitap için kurduğumuz editöryal yapıyı tasarlama işi tasak sayfalarıyla birlikte yapıp gönderdim. Düşüncedim editöryal yapının metni için de Zeynep Miraç’ın önerdim. Editöryal yapı Miraç’ın yazı biçimine çok uygundu. Ne iyi bir rastlantı ki SAHA da metin için Miraç’ı düşünüyordum. Kurduğum editöryal yapı, çok sayıda katılımcının konuşmalarından yapılmış alıntılarının yazının

yazdıklarıyla ‘hemhal’ olması ve yazılana alıntılanın font ve punto farkıyla birlikte okunabilmesiydi. Süreç içinde amaçladığım çoklukta alıntı kullanılmamasının eksikliğini ise Miraç’ın mükemmel metni giderdi. Metnin bitmiş hali ve SAHA ekibinin derlediği fotoğraf ve belgeleri editör Eda Sağır ile teslim ettim. Onun hızlı, öznel ve etkileri tamamlayıcı çalışmasıyla kitaplaşabilen içerik malmemesi tasarıma hazır hale geldi ve kitap öngördüğüm tasarımı anlayışı ve yapısıyla Banış Akkurt (BEK) tarafından tamamlandı. Kapakta

ise, kurucu dokuz kişiye gönderdiğim örnek fotoğraf doğrultusunda tek tek kendileri tarafından çekilen fotoğraflar birleştirildi ve üstlerine gelen logo ve kitap başlığı dışında kalan yerler, bu dokuz kurucu kişinin kimliğiyle anlaşılmayacak şekilde hem filigranlı hem de görüntü değeri hafifletildi. Böylece logo ve kitap ismi kitap kapağına basılarak değil, bu dokuz kişinin görüntülerinin içinden, kendisinden çıkmış oldu. Logoya ve kitap ismine yapılan gofre müdahale ile de vurgu artırıldı. Amacım, SAHA’nın on yıllık hikâyesini, SAHA’nın ‘kendisi gibi’ olan bir kitapla görünür kılmaktır.”

Bülent Erkmen